

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ВИМОГ ДО НАДРОКОРИСТУВАЧІВ

Лютый Г. Г., УкрДГПІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net

У тезах розглянуті проблемні питання, що виникають у стосунках надрокористувачів з контролюючими органами та підприємствами, що здійснюють моніторинг і наукове супроводження надрокористування, стосовно дотримання вимог нормативних документів.

SOME QUESTIONS OF SETTLEMENT OF REQUIREMENTS TO SUBSOIL USERS

Lyuty G. G., UkrSGRI, Kyiv, Ukraine, ekogeol@ukr.net

In the theses problem questions arising in the relations between subsoil users and controlling organizations and the entities, performing monitoring and scientific maintenance of subsurface use, concerning observance of requirements of regulating documents are considered.

На сьогодні лишається актуальною проблема коректної постановки завдань перед надрокористувачем, а також однозначного ставлення до різних питань надрокористування контрольними органами та підприємствами, які здійснюють моніторинг і наукове супроводження надрокористування, зокрема:

1. У розділі 3 “Угоди про умови користування надрами” йдеться про те, що якщо виникає необхідність коригування програми робіт, доданої до цієї угоди, то це відбувається за ініціатииви однієї із сторін за наявності позитивних висновків державного геологічного підприємства, яке проводить моніторинг та наукове супроводження надрокористування. Виникає питання – в якій формі надавати такі висновки, хто повинен підписувати цей висновок. Чи є потреба подібний висновок розглядати і затверджувати на НТР підприємства, що від нас вимагалось під час вирішення такої проблеми.

2. У спеціальних дозволах на розробку родовищ і геологічне вивчення в особливих умовах, як правило, передбачено завдання “розробити, затвердити, винести в натуру зони санітарної охорони і суворо дотримуватись їх режиму”. При цьому варто зазначити, що зона санітарної охорони згідно із законодавством повинна бути обладнана на водозаборах господарсько-питного водопостачання і джерелах (родовищах) мінеральних вод. Окрім того, зона санітарної охорони затверджується за умови незмінності запасів родовища лише один раз незалежно від періоду його експлуатації. У спеціальних же дозволах необхідність облаштування зон санітарної охорони передбачається і для технічних вод, і при кожному послідовному наданні зазначених дозволів. На основі цього контрольні органи вимагають перезатвердження зон санітарної охорони згідно із останнім варіантом дозволу.

Можливо, в цьому питанні відіграє негативну роль нормативний поділ підземних вод за показниками якості на питні й технічні, в той час як існуючі на сьогодні засоби дають можливість знесолювати мінералізовані підземні води і доводити їх до якості питних. У цьому випадку до них з питань безпеки варто ставитися як до питних.

3. За діючим порядком питання обсягів видобування підземних вод занадто зарегламентоване. Для прикладу, ДКЗ України, яка функціонує в системі Держгеонадр, затверджує запаси підземних вод, які можуть видобуватися на конкретному родовищі. Обсяги запасів фігурують у спеціальному дозволі на користування ділянкою надр з метою

видобування підземних вод. Держгеонадра узгоджує технологічну схему розробки родовищ, в якій ідеться про видобування запасів; Держгеонадра щорічно узгоджує плани видобутку підземних вод. Держгеонадра визначає обсяги видобутку в Програмі робіт, доданій до Угоди про умови користування надрами. До цього слід додати плани видобутку, які потрібно узгодити із органами Держгірпромнагляду і ліміти щорічного видобутку Державними обласними управліннями Мінприроди. Дуже часто ці цифри відрізняються одна від однієї. Загалом така кількість узгоджень засвідчує, що щось негаразд у “нашому королівстві”. А у випадку з підземною водою визначальними є обсяги затверджених запасів, з одного боку, і потреба ринку, яку дуже складно прогнозувати, тому їй не потрібно жорстко регламентувати.

Узагалі видається, що в одному центральному органі виконавчої влади двічі-тричі узгоджувати обсяги видобутку корисної копалини – це занадто.

Окрім того, напевно, не варто надто суворо ставитися до невиконання планів видобутку, оскільки вони найчастіше зумовлені економічною обстановкою, коливанням потреби на ринку і точно прогнозувати такі речі майже неможливо, про що свідчить досвід гірничодобувного виробництва в умовах планової соціалістичної системи з більш-менш стабільною економікою.

4. Потрібно упорядкувати питання необхідності переоцінки запасів, які виникають при перевищенні терміну дії водозабору над розрахунковим часом під час підрахунку запасів. Загалом в інструкції ДКЗ України є чіткий перелік умов, які потребують проведення переоцінки запасів, де питання перевищення розрахункового часу не розглядається. В особливих умовах до спеціального дозволу, в приписах Держгеолконтролю цей розрахунковий час є причиною вимог до проведення переоцінки, що є неправильним.

Таким чином, у справі моніторингу та наукового супроводження надрокористування потрібно ще багато зробити, щоб підвищити ефективність цих робіт, і довести до необхідного рівня систему надрокористування в нашій країні.